

Brottsstatistik – och resultat från NTU – i Urban 15- områden

Anmälda brott 2011–2015 och resultat från
Nationella trygghetsundersökningen 2006-2015 för
regioner, kommuner och stadsdelar som omfattas
av det urbana utvecklingsarbetet

Redovisning av regeringsuppdrag 2016-03-31

Brå – kunskapscentrum för rättsväsendet

Myndigheten Brå verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete, till i första hand regeringen och myndigheter inom rättsväsendet.

Förord

Brottsförebyggande rådet (Brå) fick i regleringsbrevet för 2016 ett förnyat uppdrag att följa och redovisa anmälda brott på kommun- och stadsdelsnivå i de kommuner som omfattas av det urbana utvecklingsarbetet. Även statistik över upplevd trygghet ska redovisas för kommunerna och stadsdelarna, i den mån det är möjligt.

I denna redovisning presenteras statistik över anmälda brott 2011–2015 på kommun- och stadsdelsnivå i de nio kommuner som från och med 2012 omfattas av det urbana utvecklingsarbetet. Därutöver presenteras resultat från Nationella trygghetsundersökningen (NTU) avseende utsatthet för brott, upplevd trygghet och förtroende för polisen åren 2006–2015 för de aktuella områdena sammantaget.

Stockholm i mars 2016

Erik Wennerström
Generaldirektör

Louise Ekström
Enhetschef

Anna Sellin
Enhetschef

Innehåll

Inledning	7
Redovisningens disposition	8
Tolkning av statistiken	9
Anmälda brott i Urban 15-områden 2015	11
Nivå och utveckling för samtliga anmälda brott	11
Nivå och utveckling för anmälda brott mot person	13
Nivå och utveckling för anmälda stöldbrott	14
Svar från NTU i Urban 15-områden.....	16
Utsatthet för brott.....	16
Känsla av otrygghet och oro för brott.....	17
Förtroende för polisen	18
Statistikens uppbyggnad och innehåll	19
Metod.....	19
Kvalitet.....	20

Inledning

Det urbana utvecklingsarbetet har som centralt mål att skapa bättre levnadsvillkor i stadsdelar som kännetecknas av ett brett utanförskap. Bekämpandet av utanförskap sker genom tvärsektoriellt samordnade insatser där kommun och stat åtar sig att samverka. Ett viktigt redskap i arbetet med urban utveckling är att samla in kunskap genom uppföljning, utvärdering och analys.

År 2009 fick Brå i uppdrag av regeringen att utveckla brottstatistik på stadsdelsnivå som ett stöd i uppföljningen av trygghet till de 21 kommuner som tecknat lokala utvecklingsavtal enligt förordningen (2008:348) om urbant utvecklingsarbete. År 2011 presenterade Brå för första gången statistik över anmälda brott i stadsdelar med lokala utvecklingsavtal, så kallade LUA-områden, för åren 2008–2010.

Under 2012 gick det urbana utvecklingsarbetet in i en ny fas.¹ De lokala utvecklingsavtalen upphörde, och arbetet inriktades i stället på utvärdering, kunskapsinhämtning samt utbyte och spridning av kunskap. Under 2011 erbjöds de 30 kommuner som har flest invånare i landet möjlighet att anmäla intresse för kunskapsstöd från bland annat Boverket och Statistiska centralbyrån. För att kunna ta del av stödet skulle kommunen omfatta stadsdelar som präglas av låg förvärvsfrekvens, högt uttag av försörjningsstöd och låg behörighet till gymnasieskolan. Av totalt 23 kommuner som anmälde intresse bedömdes nio uppfylla de uppsatta kriterierna för kunskapsstödet. I januari 2012 beslutade regeringen att 15 stadsdelar i dessa nio kommuner skulle omfattas av det urbana utvecklingsarbetet, från och med 2012 och tills vidare.

¹ Förordningarna (2008:348 och 2010:1346) om urbant utvecklingsarbete upphörde vid årsskiftet 2011/2012.

Brå har i regleringsbrevet för 2016 fått ett förnyat uppdrag att ta fram uppgifter om anmälda brott och upplevd trygghet på kommun- och stadsdelsnivå i de kommuner som omfattas av det urbana utvecklingsarbetet. I redovisningen presenteras dels statistik över anmälda brott 2015, dels uppgifter från Nationella trygghetsundersökningen (NTU) avseende utsatthet för brott 2006–2014, upplevd trygghet och förtroende för polisen 2007–2015. Statistiken över anmälda brott redovisas för var och en av de 15 stadsdelarna som omfattas av kunskapsstödet, så kallade Urban 15-områden. För statistiken ur NTU, som är en urvalsundersökning, försämras tillförlitligheten och användbarheten när materialet redovisas på låg geografisk nivå, eftersom urvalet blir litet. Uppgifterna från NTU redovisas därför för alla Urban 15-områden sammantaget.

Redovisningens disposition

Inledningsvis presenteras några huvudresultat. Detta görs på en övergripande nivå, och läsare som vill få en mer uttömmande bild av den nya statistiken hänvisas till tabellerna. Därefter redovisas statistikens innehåll och uppbyggnad.

Vid tolkningen av statistiken kan man också beakta de socioekonomiska och demografiska uppgifter som Statistiska centralbyrån (SCB) har tagit fram för att beskriva integrationen i dessa stadsdelar.²

Statistiken över anmälda brott

Statistiken över anmälda brott i Urban 15-områdena redovisas i totalt 3 tabeller:

- Tabell 1A. Anmälda brott, totalt och per 100 000 invånare, efter brottstyp, hela landet, län, kommun och Urban 15-område, år 2015.
- Tabell 1B. Anmälda brott, totalt och per 100 000 invånare, efter brottstyp, hela landet, hela landet exklusive Urban 15-områden och summan för alla Urban 15-områden, år 2015.
- Tabell 2. Information om bortfall. Anmälda brott, totalt efter brottstyp, hela landet, län och kommun, år 2015.

På grund av risken för att röja enskilda individer när antalet anmälningar är få, har vissa värden i tabellerna ersatts med dubbelpunkter (..).

bra.se/urban15 (Tabeller över anmälda brott)

Statistiken från Nationella trygghetsundersökningen

Statistiken från Nationella trygghetsundersökningen (NTU) över Urban 15-områdena redovisas i totalt 13 tabeller:

² Statistiken kan hämtas i statistikdatabasen på SCB:s webbplats, www.scb.se.

- Tabell 1–3: Utsatthet för brott 2006–2014, enligt NTU 2007–2015. Särredovisning för Urban 15-områden, för län och kommuner som har ett Urban 15-område samt för hela landet.
- Tabell 4–11: Känsla av otrygghet och oro för brott samt otrygghetens konsekvenser, enligt NTU 2007–2015. Särredovisning för Urban 15-områden, för län och kommuner som har ett Urban 15-område samt för hela landet.
- Tabell 12: Andel med mycket/ganska stort förtroende för polisens sätt att bedriva sitt arbete, enligt NTU 2007–2015. Särredovisning för Urban 15-områden, för län och kommuner som har ett Urban 15-område samt för hela landet.
- Tabell 13: Information om urvalets storlek.

Eftersom NTU är en urvalsundersökning kan små tal redovisas utan risk för att enskilda individer röjs.

bra.se/urban15 (Resultat från NTU)

Tolkning av statistiken

Nedan följer en uppräknig av det viktigaste att tänka på vid tolkningen av statistiken över anmälda brott och NTU. Ytterligare information om statistikens uppbyggnad och innehåll finns i slutet av rapporten.

När du tolkar statistiken över anmälda brott, tänk på följande:

- Statistiken över anmälda brott redovisar hur många brott som anmälts där polisen med hjälp av koordinater angivit att brottsplatsen är belägen inom ett Urban 15-område. Den redovisar således inte samtliga anmälda brott. Information om bortfall finns i tabell 2.
- Statistiken visar antalet anmälda brott och inte det totala antalet faktiskt begångna brott. Hur stor andel av de faktiska brotten som anmäls varierar beroende på brottstyp.
- För att kunna göra jämförelser mellan olika områden har antalet anmälda brott ställts i relation till den totala folkmängden i området. Ingen hänsyn har tagits till befolkningsstrukturen, till exempel åldersstrukturen.
- När man tolkar siffrorna för områden som ligger i centrala delar, till exempel Centrum och Öster i Landskrona eller Södra Sofielund i Malmö, måste man beakta att många människor passerar genom dessa trafik-, butiks- eller krog-täta områden. Detta påverkar jämförelser av antalet brott per 100 000 invånare mellan olika områden.

- Polis och andra brottsförebyggande aktörer arbetar på olika sätt i olika områden, vilket kan påverka statistiken. I den typ av områden som omfattas av de lokala utvecklingsavtalen kan det vara så att polis och andra aktörer fokuserar på brottslighet och trygghet i högre grad än i andra områden, vilket kan generera fler anmälda brott. Om polisen arbetar intensivt med narkotikaspåning ger det ofta resultat i fler anmälda brott, såväl narkotikabrott som andra brott, t.ex. alkoholbrott, butiksnatteri och brott mot förbudet att bära kniv på offentlig plats. Över huvud taget kan en ökad bevakning resultera i en högre registrerad brottslighet.
- Statistiken kan påverkas av rutinerna hos olika samhällsinstitutioner, till exempel skola och barnomsorg, när det gäller att anmäla vissa typer av brott.
- Vid publiceringen av redovisningen saknas uppgifter för 2015 om medelfolkmängd i de redovisade Urban 15-områdena. Det är därför folkmängdsuppgifter från den 31 december 2014 har använts vid redovisningen av antal brott per 100 000 invånare.

När du tolkar statistiken från NTU tänk på följande:

- Statistiken för Urban 15-områdena ur NTU bygger på ett mycket litet urval (cirka 100 personer per år, se tabell 12), vilket innebär att resultaten, i synnerhet vid stora variationer mellan enskilda år, ska tolkas med försiktighet.
- NTU täcker inte in alla grupper i befolkningen. De yngsta (under 16 år) och de äldsta (över 79 år) ingår inte i urvalet, och de mest marginaliserade grupperna (som hemlösa, svårt psykiskt sjuka och personer med svåra missbruksproblem) är sannolikt kraftigt underrepresenterade i undersökningen.

Anmälda brott i Urban 15-områden 2015

Nivå och utveckling för samtliga anmälda brott

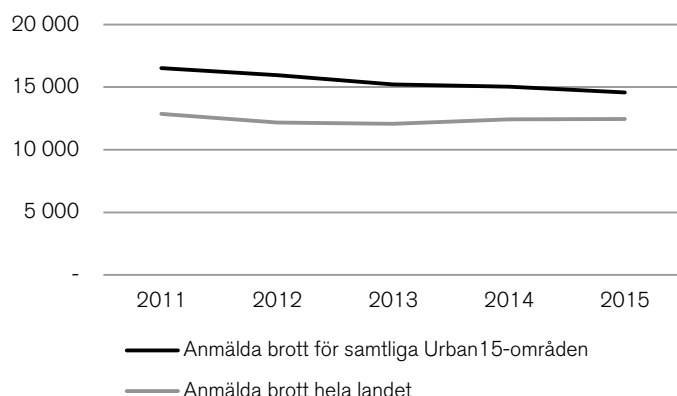
År 2015 anmäldes 19 100³ brott där brottsplatsen låg i något av Urban 15-områdena. Det motsvarar i genomsnitt 14 600 brott per 100 000 invånare. Det var 17 % fler brott än för hela landet⁴, där motsvarande antal var 12 500 brott.

För Urban 15-områdena har antalet anmälda brott per 100 000 invånare minskat med 12 procent (-1 940 brott) sedan 2011, medan motsvarande nedgång för hela landet var 3 procent (-393 brott). Minskningen har således varit nästan fyra gånger så stor i Urban 15-områdena jämfört med hela landet, sedan 2011. Vid en jämförelse mellan 2014 och 2015 var nivån oförändrad för hela landet, medan antalet anmälda brott i Urban 15-områdena minskade med 3 procent (-470).

³ Talen i texten redovisas avrundade efter principen om tre informationsgivande siffror. Detta kan exemplifieras med följande fall: 122 057 misstänkta personer avrundas till 122 000 och 11 564 avrundas till 11 600, medan 373 förblir 373.

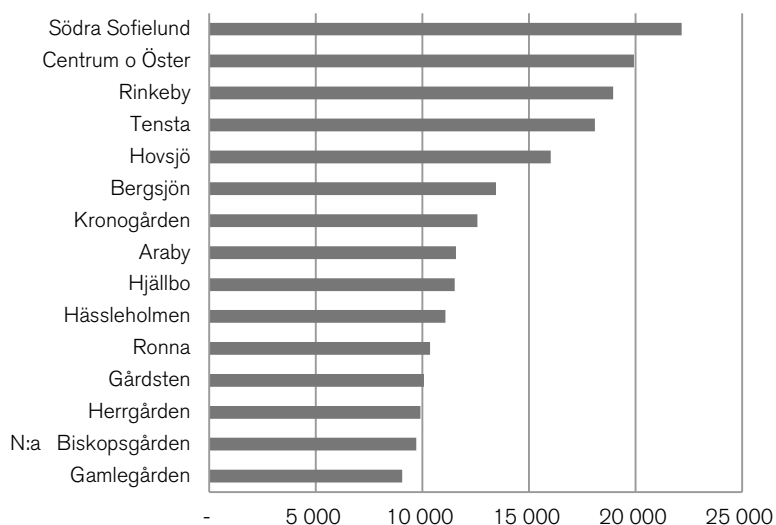
⁴ För att jämförelsen ska bli relevant innehåller uppgifterna för hela landet endast de fall där uppgift om SAMS-område finns i underlaget. SAMS står för *small areas for market statistics* och är en indelning som bygger på kommunernas delområden i de större kommunerna och på valdistrikt i de mindre. För mer information om hur SAMS-områdena är uppbyggda hänvisas till SCB, www.scb.se.

Figur 1. Antal anmälda brott i hela landet och samtliga Urban 15-områden per 100 000 invånare där SAMS-kod finns tillgänglig.

De Urban 15-områden som 2015 hade störst antal anmälda brott i relation till befolkningens mängd var Södra Sofielund i Malmö samt Centrum och Öster i Landskrona, med 22 200 respektive 19 900 brott per 100 000 invånare. Stadsdelarna Gamlegården i Kristianstad och Norra Biskopsgården i Göteborg hade lägst antal anmälda brott i relation till folkmängden, med 9 050 respektive 9 700 brott per 100 000 invånare.

Figur 2. Antal anmälda brott per 100 000 invånare i samtliga Urban 15-områden.

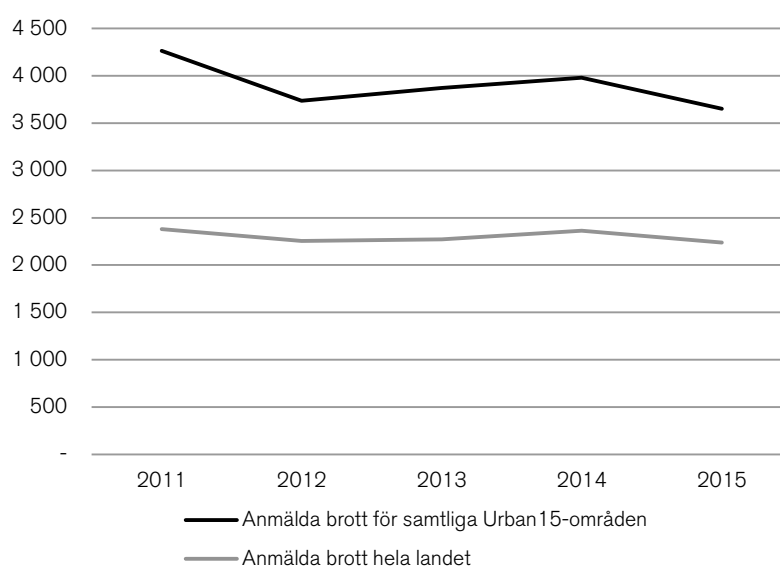

Vid tolkning av statistiken bör man beakta att centrala stadsdelar ofta är butiks- krog- och trafiktäta områden med en hög genomströmning av människor som inte är bosatta på orten, vilket kan påverka resultaten. Polisen och andra brottsförebyggande aktörers arbete, liksom olika samhällsinstitutioners rutiner för att anmäla brott, är andra faktorer som kan påverka statistiken över anmälda brott.

Nivå och utveckling för anmälda brott mot person

I Urban 15-områdena anmäldes i genomsnitt 3 650 brott mot person⁵ per 100 000 invånare 2015. Det var 62 procent fler än sett till hela landet, där antalet anmälda brott mot person i genomsnitt låg på 2 240 per 100 000 invånare. Vid en jämförelse med året dessförinnan var det en minskning med 8 procent (-330 brott) i Urban 15-områdena, medan minskning för hela landet var 5 procent (-127 brott). Sedan 2011 har antalet anmälda brott mot person per 100 000 invånare i Urban 15-områdena minskat med 614 brott (-14 %). Det kan jämföras med hela landet där antalet anmälda brott mot person har legat på en relativt stabil nivå och endast minskat med 1 procent (-101 brott).

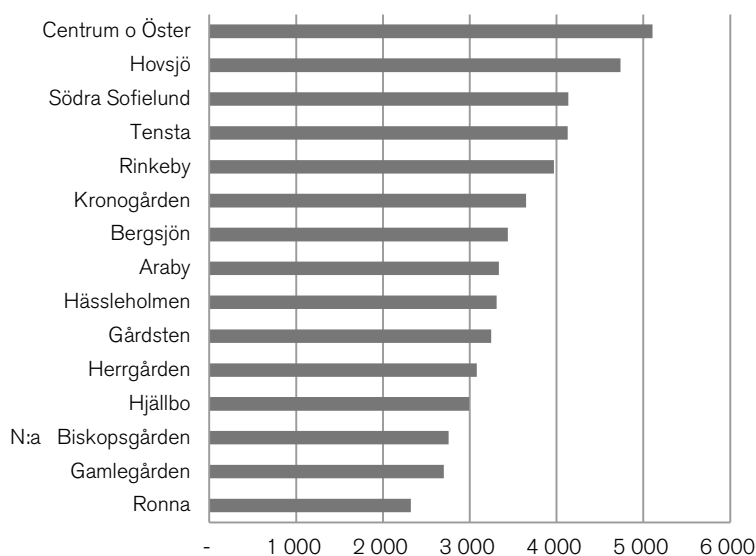
Figur 3 Antal anmälda brott mot person i hela landet och samtliga Urban 15-områden per 100 000 invånare där SAMS-kod finns tillgänglig.

I Centrum och Öster i Landskrona samt i Hovsjö i Södertälje anmäldes år 2015 flest brott mot person i relation till befolkningmängden, med 5 100 respektive 4 740 brott per 100 000 invånare. Minst antal brott anmäldes i områdena Gamlegården i Kristianstad och Ronna i Södertälje, med 2 700 respektive 2 320 brott per 100 000 invånare.

⁵ BrB. kap 3-7.

Figur 3 Antal anmälda brott mot person per 100 000 invånare i samtliga Urban 15-områden.

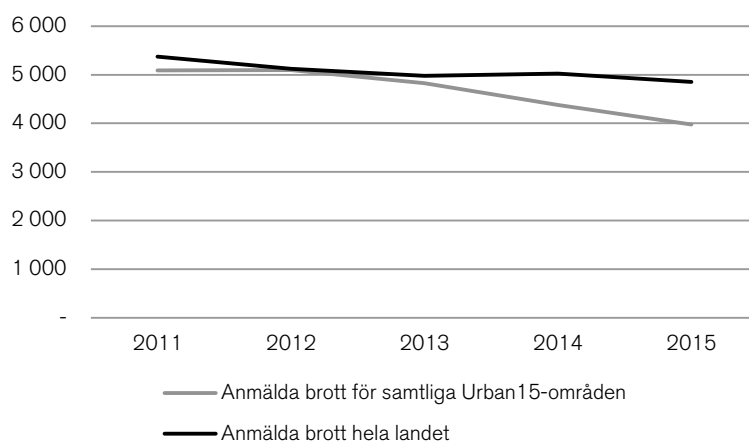

Nivå och utveckling för anmälda stöldbrott

Det anmäldes 3 980 stöldbrott⁶ per 100 000 invånare i Urban 15-områdena 2015. Det är 18 procent färre brott än i övriga landet, där det anmäldes i genomsnitt 4 850 stöldbrott per 100 000 invånare. Vid en jämförelse med året dessförinnan var det en minskning med 9 procent (-396 brott) i Urban 15-områdena, medan minskningen för hela landet var 3 procent (-169 brott). Sedan 2011 har antalet anmälda stöldbrott per 100 000 invånare minskat med 1 110 brott (-22 %) i Urban 15-områdena. Under samma period var minskningen 517 brott (-10 %) i hela landet. Minskningen i Urban 15-områdena har varit starkast de två senaste åren (2013-2015).

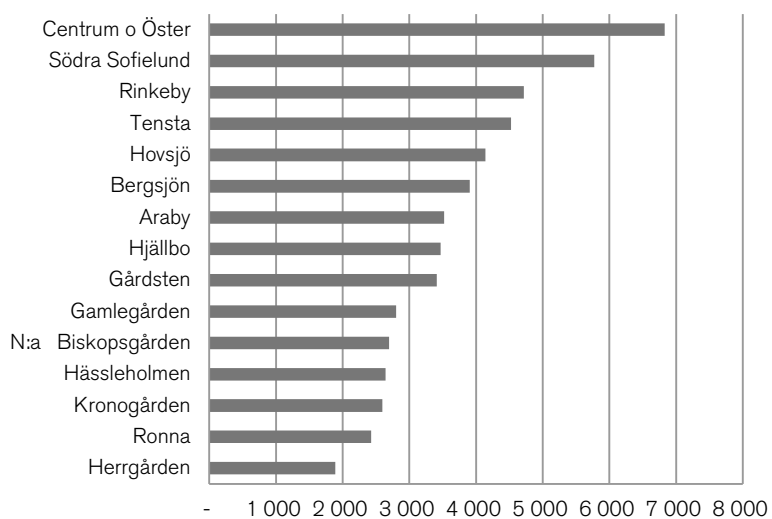
⁶ BrB. kap. 8.

Figur 5. Antal anmälda stöldbrott i hela landet och samtliga Urban 15-områden per 100 000 invånare där SAMS-kod finns tillgänglig.

De två områden i Urban 15-områdena där det anmäldes flest stöldbrott 2015 var Centrum och Öster i Landskrona samt Södra Sofielund i Malmö med 6 800 respektive 5 780 brott per 100 000 invånare. Minst antal brott anmäldes i Herrgården i Malmö och Ronna i Södertälje, med 1 890 respektive 2 430 brott per 100 000 invånare.

Figur 6. Antal anmälda stöldbrott per 100 000 invånare i samtliga Urban 15-områden.

Svar från NTU i Urban 15-områden

Utsatthet för brott

Den undersökta utsattheten för brott gäller kalenderåret före frågetillfället. Det innebär att den utsatthet som rapporteras i NTU 2015 behandlar utsatthet under 2014. Utsattheten för brott i Urban 15-områdena har under perioden 2006–2014 uppvisat relativt stora årsvisa variationer. Dessa variationer är troligtvis effekter av att NTU är en urvalsundersökning där endast ett mycket litet antal svarande kommer från Urban 15-områdena. Detta gör också att det är svårt att utifrån resultaten i NTU fastslå om utsattheten för brott är större i Urban 15-områdena än totalt sett i de kommuner och län där de ingår⁷. I tabellerna redovisas därför, utöver de årsvisa resultaten, även treårsmedelvärden som lämpar sig bättre när man tittar på utvecklingen över tid.

Under perioden 2006–2014 var utsattheten för brott mot enskild person⁸ i genomsnitt 15 procent per år i Urban 15-områdena, enligt resultaten från NTU. Samma siffra för hela landet är 12 procent. Utsattheten för egendomsbrott mot hushåll⁹ var enligt NTU i ge-

⁷ Den här sammanställningen har inte kompletterats med några statistiska test, vilket skulle krävas för att fastställa om mindre skillnader i svaren mellan olika grupper beror på urvalsdragningen, eller på faktiska skillnader i populationen.

⁸ Misshandel, sexualbrott, hot, personrån, bedrägeri och trakasserier. Utsattheten för brott mot enskild person redovisas i andel utsatta personer.

⁹ Bostadsinbrott, bilstöld, stöld ur/från fordon och cykelstöld. Utsattheten för egendomsbrott mot hushåll, som redovisas i andel utsatta hushåll

nomsnitt 15 procent årligen för Urban 15-områdena, och 11 procent för hela landet (tabell 1 och 3¹⁰).

Känsla av otrygghet och oro för brott

Det är avsevärt vanligare att de som bor i Urban 15-områden uppger att de känner otrygghet när de går ut ensamma sent på kvällen jämfört med personer i de län och kommuner där Urban 15-områdena ingår och jämfört med landet i övrigt (tabell 4¹¹). Andelen otrygga var i genomsnitt 42 procent i Urban 15-områdena under åren 2007–2015, jämfört med 21 procent i de kommuner där Urban 15-områdena ingår, 17 procent i de län där Urban 15-områden ingår och 16 procent i landet som helhet. Treårsmedelvärdet visar att utvecklingen är svagt uppåtående från 2009–2014; andelen har ökat från 40 till 45 procent.

Vad gäller oro för brott (tabell 9¹²) visar resultaten från NTU att nivåerna generellt är något högre i Urban 15-områdena än i de län och kommuner där de ingår samt i landet i övrigt.¹³

I Urban 15-områdena är det vanligare än i övriga landet att otryggheten är så stor att man upplever att den påverkar livskvaliteten, att man till följd av otrygghet ofta väljer en annan väg eller ett annat färdssätt, alternativt avstår från aktiviteter som att träffa någon, ta en promenad eller gå på bio (tabell 10–11¹⁴).

Skillnaderna är relativt tydliga. För perioden 2007–2015 uppgav i genomsnitt 21 procent i Urban 15-områdena att otryggheten har haft stor påverkan på livskvaliteten, jämfört med 12 procent i Urban 15-kommunerna, 10 procent i Urban 15-länen och 9 procent i övriga landet. Sett till treårsmedelvärdena har trenden varit något nedåtgående fram till 2014, men ökade något 2015.

Utvecklingen av otrygghet och oro för brott i hela landet, liksom i kommunerna och länen med Urban 15-områden har i de flesta fall varit svagt nedåtgående under perioden 2007–2014, för att öka något 2015. För Urban 15-områdena har utvecklingen vad gäller otrygghet och oro i de flesta fall varit svagt nedåtgående under hela perioden 2009–2015, sett till treårsmedelvärdena.

¹⁰ bra.se/urban15 (Resultat från NTU)

¹¹ Ibid.

¹² Ibid.

¹³ Den här sammanställningen har inte kompletterats med några statistiska test, vilket skulle krävas för att fastställa om mindre skillnader i svaren mellan olika grupper beror på urvalsdragningen, eller på faktiska skillnader i populationen.

¹⁴

Förtroende för polisen

Det är mindre vanligt att personer som bor i Urban 15-områdena har stort förtroende för polisen (tabell 12¹⁵) än i de kommuner och län där de ingår, liksom jämfört med landet i övrigt. I Urban 15-områdena hade i genomsnitt 51 procent mycket eller ganska stort förtroende för polisens sätt att bedriva sitt arbete under perioden 2007–2015, jämfört med mellan 60 och 61 procent i Urban 15-kommunerna, länen och i övriga landet.

Under perioden 2007–2015 kan en svagt nedåtgående trend gällande förtroende för polisens arbete utläsas för Urban 15-områdena, sett till treårsmedelvärdena. I riket som helhet tycks andelen personer med stort förtroende för polisens arbete ha ökat (från 60 till 65 procent) mellan 2007 och 2011, och därefter ha stabiliserats runt 60 procent, för att 2015 återigen öka till 65 procent.¹⁶

¹⁵ bra.se/urban15 (Resultat från NTU)

¹⁶ NTU 2006 finns inte med i tabellerna, eftersom urvalet det året var hälften så stort som senare års datainsamlingar, vilket medför att underlaget blir för litet för att redovisa resultat i URBAN-områden. På riksnivå är urvalet dock tillräckligt stort (10 000 personer och 78 procents svarsfrekvens) för att med stor tillförlitlighet redovisa resultaten från NTU 2006.

Statistikens uppbyggnad och innehåll

Den statistik som presenteras här är uppbyggd på samma sätt som den officiella kriminalstatistiken över anmälda brott på nationell nivå, på region- och kommunnivå. Skillnaden är att den regionala indelningen baseras på geografiska x- och y-koordinater i stället för på områdeskoder. För en detaljerad redogörelse av hur anmälningsstatistiken är uppbyggd hänvisas till årsboken *Kriminalstatistik*. På grund av ett bortfall i koordinatsättningen innehåller statistiken i denna publikation inte riktigt alla anmälda brott ett visst kalenderår. Det beskrivs mer ingående i avsnittet om kvalitet nedan.

Statistiken redovisar en årlig sammanställning över antalet anmälda brott i samtliga Urban 15-områden. De anmälda brotten redovisas dels totalt, dels för ett urval brottskategorier som tagits fram i dialog med användare inom berörda kommuner och med beaktande av statistiksekretessen. För att göra det möjligt att jämföra med andra områden, kommuner, län med mera, beräknas även antalet anmälda brott per 100 000 invånare i respektive område. Vidare ges jämförelsetal för de kommuner och län som Urban 15-områdena tillhör samt för hela landet.

Metod

Underlag och transformering till stadsdelar

I kriminalstatistiken redovisas uppgifter om brott som anmäls och registreras av polis, åklagare eller andra myndigheter inom rättsväsendet. Statistiken över anmälda brott fördelas efter region, kommun och stadsdel (stadsdelsnämnd) i de tre storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö. Underlaget till denna statistik hämtas från polisens ärendehanteringssystem.

För att ta fram statistik över anmälda brott i de 15 områden som från och med 2012 berörs av de lokala utvecklingsavtalen, har Brå använt samma underlag som för att ta fram den löpande statistiken över anmälda brott. Underlaget består i huvudsak av uppgifter från polisens ärendehanteringssystem, som levereras kontinuerligt från polisen till Brå. Bland dessa finns, förutom uppgifter om brottet, även uppgifter om brottstidpunkt, handläggande enhet, inskrivningstidpunkt med mera. Vanligtvis finns också uppgifter om brottsplats i form av x- och y-koordinater. Dessa koordinater har med hjälp av ett register transformerats till så kallade SAMS-koder¹⁷, som var och en representerar ett geografiskt område.

Varje Urban 15-område består av ett eller flera SAMS-områden. Den statistik som presenteras här bygger på en sammanslagning av SAMS-områden till Urban 15-områden.

Resultaten ur NTU utgår från i vilket SAMS-område den tillfrågade var folkbokförd vid frågetillfället.

Brå och SCB använder samma benämningar

SCB har tagit fram motsvarande statistik över socioekonomiska och demografiska uppgifter för de 15 områdena. SCB har använt det övergripande begreppet Urban 15 och satt en beteckning på vart och ett av de 15 områdena. Exempelvis har Rinkeby beteckningen URB018001, där 0180 är den officiella beteckningen för Stockholms kommun. Brå använder samma beteckningar.

Kvalitet

För statistiken över anmälda brott per Urban 15-område gäller samma kvalitetsdeklaration som för den officiella statistiken över anmälda brott. Därutöver tillkommer även kvalitetsaspekter på fördelningen av brottsplatser efter x- och y-koordinater som man behöver ta hänsyn till vid tolkning av statistiken. När det gäller koordinatsättningen kan olika typer av bearbetningsfel förekomma. Dels kan koordinater saknas för det anmälda brottet, dels kan de koordinater som anges peka ut en annan plats än själva brottsplatsen. Det ska här påpekas att brottsplatsen inte alltid är given, till exempel när det gäller brott som begås via internet. De koordinater som statistiken bygger på har införts och utvecklats under senare år. Det saknas för närvarande studier om hur väl koordinaterna beskriver den verkliga brottsplatsen.

För statistiken ur NTU, som är en urvalsundersökning, försämras tillförlitligheten och användbarheten när materialet redovisas på låg geografisk nivå, eftersom urvalet blir litet se tabell

13 bra.se/urban15 (Resultat från NTU). Därför kan variationen vara relativt stor mellan enskilda år. För att jämma ut den typen av variationer redovisas glidande treårsmedelvärden som kan användas som ett alternativt mått för att säkrare kunna bedöma utvecklingen. I

¹⁷ Se not 1.

övrigt gäller samma kvalitetsdeklaration som generellt gäller för NTU, se *NTU 2015. Teknisk rapport* (Brå, rapport 2016:3).

Bortfall

Uppgifter om brottsplats i form av koordinater saknas i 20 procent av de anmälda brotten 2015, varför det inte är möjligt att redovisa samtliga brott som anmäldes under året efter Urban 15-område. Storleken på bortfallet varierar mellan regionerna. Generellt gäller att de största regionerna har störst relativt bortfall. För ärenden som överlämnas mellan polisregionerna redovisas kommun som okänd i de fall brottsplatskommunen inte ligger inom den handläggande regionen.

Bortfallet varierar också mellan brottskategorierna. Exempel på brottskategorier med ett större bortfall är brott mot frihet och frid (4 kap. BrB) sexualbrott (6 kap BrB) och överlag brott inom specialstraffrätten. Brottskategorier med mindre bortfall är till exempel brott mot liv och hälsa (3 kap. BrB), stöldbrott och skadegörelsebrott. En fullständig redovisning av bortfallet ges i tabell 2 bra.se/urban15 ([Resultat från NTU](#)).

I NTU, som är en urvalsundersökning, varierar det totala bortfallet mellan 24 och 39 procent, beroende på vilket år som studeras. Svarefrekvensen varierar även mellan olika grupper, vilket kompenseras för i ett särskilt viktningssystem. Utmärkande är att socioekonomiskt utsatta personer tenderar att svara i lägre grad än andra, varför dessa svar behöver räknas upp. Trots detta förfarande finns risken att utsattheten för brott i Urban 15-områdena underskattas, då samtliga faktorer som påverkar *både* utsattheten för brott *och* svarefrekvensen är svåra att beräkna.

Precision i angivelse av brottsplats

Vid polisens registrering av brott noteras brottsplatsen som en adress eller ett område, som automatiskt transformeras till koordinater i polisens ärendehanteringssystem. Om fel adress anges slår detta igenom på koordinaten, som kan registreras i rätt eller fel SAMS-område. Om felet är litet vid adressangivelsen är risken liten för att brottsplatsen registreras i fel SAMS-område.

Om exakt brottsplats är okänd anges vanligtvis det administrativa området där brottet hanteras, till exempel närpolisområdet. I sådana fall transformeras koordinaten till centrum av det geografiska området eller till polisstationen, varför dessa platser blir överrepresenterade i statistiken. Ett sådant fel behöver dock inte slå igenom på redovisningen av anmälda brott i Urban 15-områden, om brottsplatsen och närpolisområdet sammanfaller.

Ett ytterligare problem med precisionen är att brottsplatsen inte alltid är given, till exempel när det gäller brott som begås via internet.